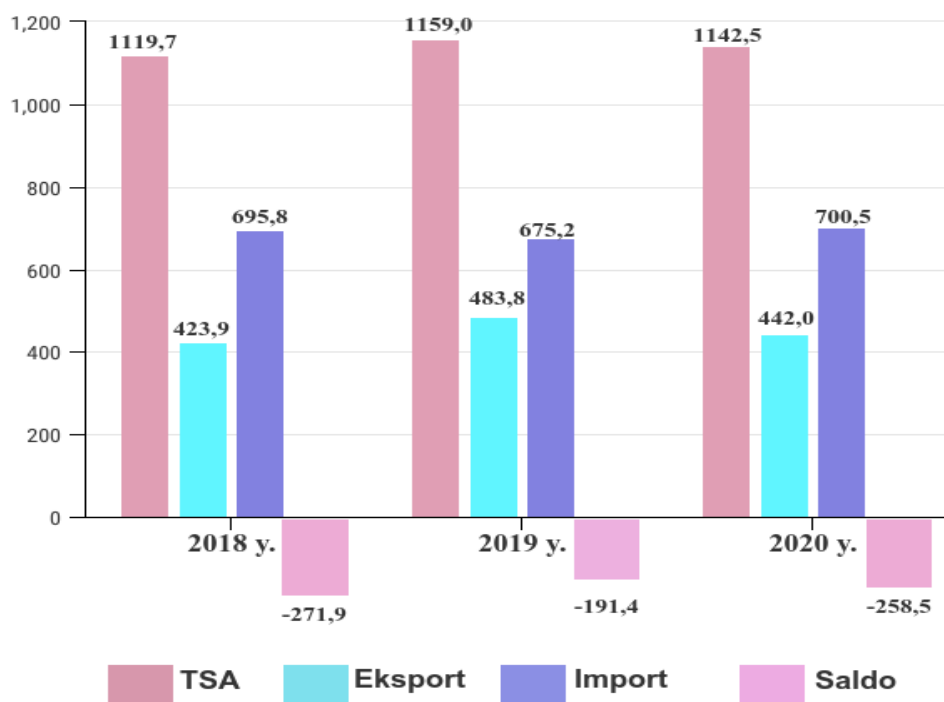




FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2020-yil yanvar-oktabr oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2020-yil yanvar-oktabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 1142,5 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019-yilning mos davriga nisbatan 16,4 mln. AQSh dollariga kamaydi yoki 98,6 % ga teng bo'ldi.



Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 442,0 mln. AQSh dollariga (8,6 % ga kamaydi) va import hajmi 700,5 mln. AQSh dollariga (o'sish sura'ti 103,8 %) yetdi. Hisobot davrida – 258,5 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.



**FARG'ONA VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO
AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'GAN
DAVLATLAR**
(2020 yil yanvar-oktabr, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Top-8 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Xitoy Xalq Respublikasi	279,9	56,7	223,2	24,5
Rossiya Federatsiyasi	259,8	124,1	135,7	22,7
Qozog`iston	174,5	25,9	148,6	15,3
Qirg`iz Respublikasi	127,0	99,9	27,1	11,1
Turkiya	57,8	31,3	26,5	5,1
Turkmaniston	26,6	4,7	21,9	2,3
Tojikiston	25,4	10,4	15,1	2,2
Koreya Respublikasi	24,6	6,5	18,1	2,2

So`nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda, eksportni qo`llab-quvvatlash, import o`rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o`zgarishga erishildi.



FARG'ONA VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI OYLIK DINAMIKASI
(mln. AQSH dollari)



Fargona viloyatning, jahonning 77 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (24,5 %), Rossiya Federatsiyasida (22,7 %), Qozog'istonda (15,3 %), Qirg'iz Respublikasida (11,1 %), Turkiyada (5,1 %), Tukmanistonda (2,3 %), Tojikistonda (2,2 %) va Koreya Respublikasida (2,2 %) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, qo`shni davlatlar Qozog`iston va Qirg`iz Respublikalari bilan TSA da so`nggi yillarda katta o`zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so`nggi uch yilda TSA Qirg`iziston Tojikiston va Turkmaniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo`shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Rossiya, Xitoy, Koreya Respublikasi va Turkiya davlatlari hissasiga to`g`ri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan oltita davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, XXR (279,9 mln. AQSh dollari), Rossiya Federatsiyasi (259,8 mln. AQSh dollari), Qozog`iston Respublikasi (174,6 mln. AQSh dollari), Qirg`iziston (127,0 mln. AQSh dollari), Turkiya (57,8 mln. AQSh dollari), Turkmaniston (26,6 mln. AQSh dollari) va Tojikiston (25,5 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 13 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.



**DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI
DINAMIKASI
(yanvar-oktabr, mln. AQSH dollari)**

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	269,2	331,0	279,9
Eksport	95,1	88,3	56,7
Import	174,1	242,7	223,2
Saldo	-79	-154,4	166,5
Rossiya Federatsiyasi	300,2	220,3	259,8



Eksport	109,8	111,2	124,1
Import	190,4	109,1	135,7
Saldo	-80,8	2,1	-11,6
Qozog`iston	216,1	132,9	174,5
Eksport	67,9	44,3	25,9
Import	148,2	88,6	148,6
Saldo	-80,3	-44,3	-122,7
Qirg'iz Respublikasi	67,8	130,2	127
Eksport	34,7	96,5	99,9
Import	33,1	33,7	27,1
Saldo	1,6	62,8	3,6
Turkiya	44,5	85,4	57,8
Eksport	27,1	50,0	31,3
Import	17,4	35,4	26,5
Saldo	9,7	14,6	4,8
Turkmaniston	9,1	6,7	26,6
Eksport	0,5	0,8	4,7
Import	8,6	5,9	21,9
Saldo	-8,1	-5,1	26,6
Tojikiston	14,6	31,8	25,5
Eksport	6,0	11,1	10,4
Import	8,6	20,7	15,1
Saldo	-2,6	-9,6	-4,7
Koreya Respublikasi	24,4	26,1	24,6
Eksport	4,9	4,5	6,5
Import	19,5	21,6	18,1
Saldo	-14,6	-17,1	-11,6
Polsha	18,2	20,3	20,5
Eksport	16,9	14,4	19,4
Import	1,3	5,9	1,1
Saldo	15,6	8,5	18,3



Germaniya	19,7	21,6	17,3
Eksport	1,6	0,7	1,4
Import	18,1	20,9	15,9
Saldo	-16,1	-20,2	-14,5
Niderlandiya	3,5	2,0	14,3
Eksport	0,05	-	0,02
Import	3,5	2,0	14,3
Saldo	-3,4	-2,0	-14,2
Afg'aniston	4,0	11,2	11,8
Eksport	4,0	11,2	11,8
Import	-	-	-
Saldo	4,0	11,2	11,8
Bangladesh	15,3	9,3	8,1
Eksport	15,3	9,3	8,1
Import	0,05	-	0,01
Saldo	15,2	9,3	8,1
Misr	2,1	10,1	8,0
Eksport	2,1	10,1	8,0
Import	0,02	0,4	0,05
Saldo	2,1	10,1	8,0
Ukraina	7,6	10,5	6,8
Eksport	3,7	6,8	4,8
Import	3,9	3,7	2,0
Saldo	-14,6	-17,1	-11,6
Hindiston	12,2	3,1	6,7
Eksport	0,09	0,2	1,2
Import	12,1	2,9	5,5
Saldo	-12,0	-2,7	-4,3
Litva	5,7	9,6	6,4
Eksport	1,6	0,5	1,2
Import	4,1	9,1	5,2



Saldo	-2,5	-8,6	-4,0
Italiya	5,8	4,1	5,7
Eksport	0,4	0,5	0,3
Import	5,4	3,6	5,4
Saldo	-5,0	-3,1	-5,1
Singapur	1,7	1,8	5,5
Eksport	-	-	5,5
Import	1,7	1,8	-
Saldo	-1,7	-1,8	5,5
Belarus	4,9	3,9	5,4
Eksport	2,7	1,6	3,2
Import	2,2	2,3	2,2
Saldo	0,5	-0,7	1,0

**FARG'ONA VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH
MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING
HAJMLAR DINAMIKASI**
(yanvar-oktabr, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2020-yil yanvar-oktabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 55,0 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2019-yilga nisbatan 17,0 % ga oshgan.



Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2020-yil yanvar-oktabr oylarida 2019-yilning mos davriga nisbatan kamaydi (-17,3 % ga) va jami TSA dagi ulushi 45,0 % ni tashkil etdi.

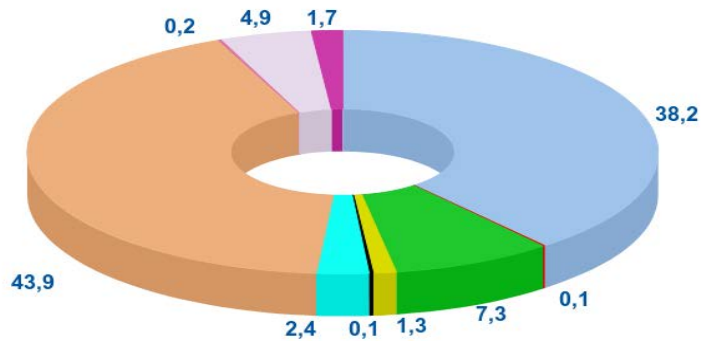
FARG'ONA VILOYATNING EKSPORTI (2020-yil yanvar-oktabr)

Joriy yilning yanvar-oktabr oylarida viloyatning eksportyorlar soni 610 tani tashkil etib, ular tomonidan 442,0 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2019-yilning mos davriga nisbatan 8,6 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 91,9 % ni tashkil etib, ular asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (43,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (38,2 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (7,3 %) hamda kimyoviy vositalar (2,4 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.



**XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI
(2020 yil yanvar-oktabr, ulushi, % da)**



- Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar- 38,2 %
- Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari - 7,3 %
- Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar - 0,1 %
- Sanoat tovarlari - 43,9 %
- Turli xil tayyor buyumlar - 4,9 %
- Ichimliklar va tamaki - 0,1 %
- Mineral yoqilq'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar - 1,3 %
- Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar - 2,4 %
- Mashinalar va transport asbob uskunalari - 0,2 %
- Xizmatlar - 1,7 %



**FARG'ONA VILOYATINING EKSPORTI OYLIK DINAMIKASI
(mln. AQSH dollari)**





**MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT
TARKIBI
(2020 yil yanvar-oktabr)**

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari			MDH davlatlari			Boshqa davlatlari		
	Jami	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da
Jami eksport	442,0	91,4	100	274,6	100,6	100	167,4	79,4	100
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	168,8	83,4	38,2	156,7	87,3	57,1	12,1	52,9	7,2
Ichimliklar va tamaki	0,3	354,3	0,1	0,04	84,5	0,01	0,3	893,7	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	32,3	171,6	7,3	22,7	199,0	8,3	9,6	129,3	5,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	5,8	31,9	1,3	4,6	48,8	1,7	1,2	13,8	0,7
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,6	200,5	0,1	0,5	183,3	0,2	0,05	100	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	10,5	487,4	2,4	9,6	447,7	3,5	0,9	79 p	0,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	193,9	86,7	43,9	55,5	100,2	20,2	138,4	82,3	82,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	0,9	143,4	0,2	770,3	158,5	0,3	106,7	84,8	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	21,7	222,9	4,9	21,1	229,2	7,7	0,7	118,7	0,4
Xizmatlar	7,3	90,2	1,7	3,1	62,0	1,1	4,2	136,9	2,5

Boshqa mamlakatlarga eksportning yo`nalishi bo`yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi oziq-ovqat mahsulotlari hissasiga to`g`ri kelmoqda, keyingi o`rinlarda eksport hajmi bo`yicha asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari, turli xil tayyor buyumlar hamda mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallarga to`g`ri kelmoqda.

2020-yil yanvar-oktabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko`rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o`zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta`kidlash joizki, 2019-yilning yanvar-oktabriga nisbatan, mashina va asbob-uskunalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlaridan tashqari barcha tovar guruhlarida pasayish kuzatildi.



EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-oktabr, % da)

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	31,9	41,8	38,2
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari	3,1	3,9	7,3
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar	5,4	3,7	1,3
Hayvon va o`simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar	0,0	0,1	0,1
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlar	0,4	0,4	2,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	55,4	46,2	43,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	0,1	0,1	0,2

Turli xil tayyor va boshqa buyumlar	1,9	2,0	4,9
Xizmatlar	1,6	1,7	1,7



**XSST BO' LIMINI BO'YICHA MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI
(2020 yil yanvar-oktabr)**

XSST bo`limi nomi	Mln. AQSh dollari	2019-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	156,5	85,6
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	10,0	208,3
Hayvonlar uchun oзуqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	0,02	87,3
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,6	11,4
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,1	66,3 m
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,3	3,3 m
Tamaki va tamaki mahsulotlari	0,02	12,2 m
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari		
To`qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	8,5	124,4
Hayvonlar va o`simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	16,1	3,7 m
Metall rudalari va metall parchalari	3,1	112,9
Qog`oz massasi va makulatura	2,4	93,5
Moy olinadigan urug`lar va mevalar	1,7	94,5
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o`xshash materiallar	5,7	31,6
Hayvon va o`simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar		
O`simlik moylari va yog`lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	0,6	200,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,3	71,3 m
Organik kimyo moddalari	0,3	3,0 m
O`g`itlar	8,7	5,1 m
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	0,6	100
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		

To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	183,4	84,1
Metaldan tayyorlangan buyumlar	1,6	8,2 m
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	7,5	179,8
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar	0,5	144,3
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblari va ularning ehtiyot qismlari	0,03	42,7
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	13,1	2,6 m
Poyabzal	4,7	183,8
Har xil tayyor buyumlar	3,8	170,7
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	5,9	104,5
Safarlar (turizm)	0,2	21,3
Telekommunikatsiya, axborot va kompyuter xizmatlari	0,1	113,7
Moliyaviy xizmatlari	1,1	73,7



MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING HAJMLAR (2020 –yil yanvar-oktabr)

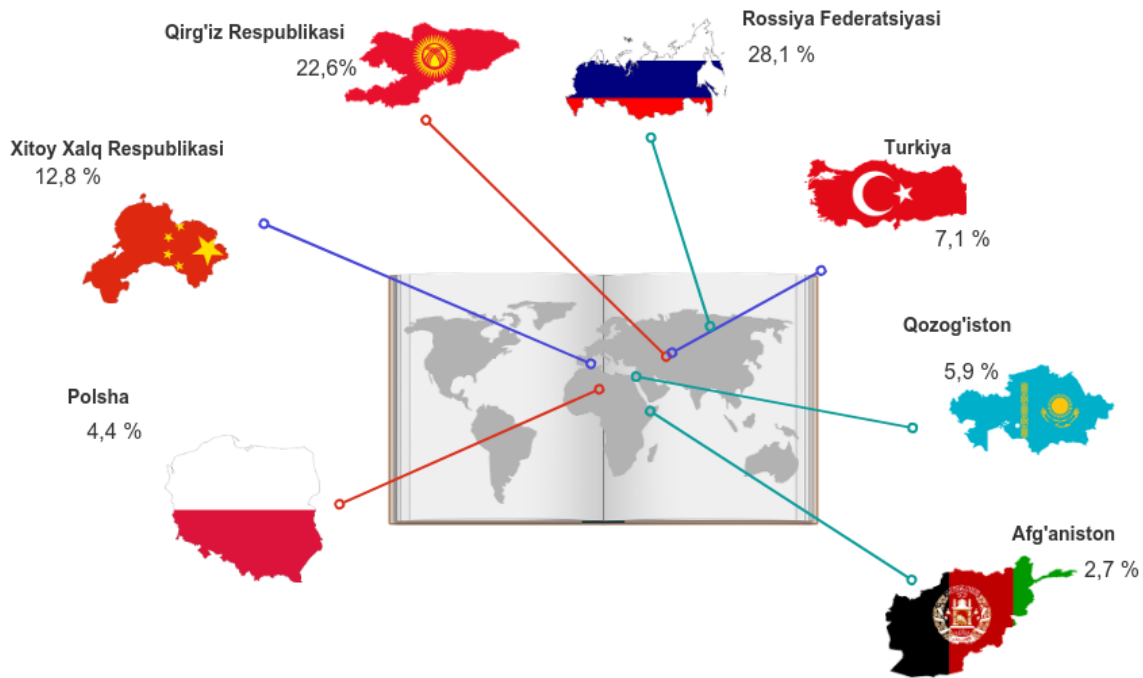
So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi oshdi va ularning jami eksportdagi ulushi 2018-yil yanvar-oktabridan 53,5 % dan 2020-yil yanvar-oktabriga nisbatan 62,1 % ga yetdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 46,5 % dan 37,9 % ni tashkil etdi.



2020-yilning yanvar-oktabriga oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Rossiya Federatsiyasi (28,1 %), Q'riz Respublikasi (22,6 %), Xitoy Xalq Respublikasi (12,8 %), Qozog'iston (5,9 %), Turkiya (7,1 %), Polsha (4,3 %), Afg'aniston (2,7 %), Tojikiston (2,4 %) va Bangladesh (1,8 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 87,7 % foizni tashkil etmoqda.



VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2020-yil yanvar-oktabr,% da)



Tovarlarni va xizmatlarni eksporti bo'yicha yettita asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasi ning ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Qirg'iz Respublikasi eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2019-yilning mos davriga nisbatan 55 davlatdan 60 davlatga ko'paydi.



**FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA
AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SURA'TLARI
(yanvar-oktabr)**

Davlatlar	Mln.AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Rossiya Federatsiyasi	111,2	124,1	101,3	111,6	1	1
Qirg'iz Respublikasi	96,5	99,9	2,8 m	103,5	2	2
Xitoy Xalq Respublikasi	88,3	56,7	92,8	64,3	3	3
Turkiya	50,0	31,3	184,5	62,6	4	4
Qozog'iston	44,3	26,0	65,2	58,6	5	5
Polsha	14,4	19,4	84,6	135,1	6	6
Afg'oniston	11,2	11,8	2,8 m	105,9	7	7
Tojikiston	11,1	10,4	186,1	93,6	8	8
Bangladesh	9,3	8,1	60,7	87,3	10	9
Misr	10,1	80,0	4,9 m	78,8	9	10
Koreya Respublikasi	4,5	6,5	92,7	143,1	13	11
Singapur	-	5,5	-	100	20	12
Ukraina	6,8	4,8	183,4	70,1	11	13
Turkmaniston	0,8	4,7	171,4	5,9 m	19	14
Belarus Respublikasi	1,6	3,2	59,5	196,0	16	15
Vyetnam	5,0	1,8	109,2	35,3	12	16
Marokesh	2,5	1,7	2,2 m	67,9	14	17
Cehiya	1,1	1,6	76,5	135,9	18	18
Portugaliya	1,5	1,4	95,8	98,0	17	19
Belgiya	2,4	1,4	122,2	58,0	15	20

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan oziq-ovqat mahsulotlari, yengil sanoat va shunga o'xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.



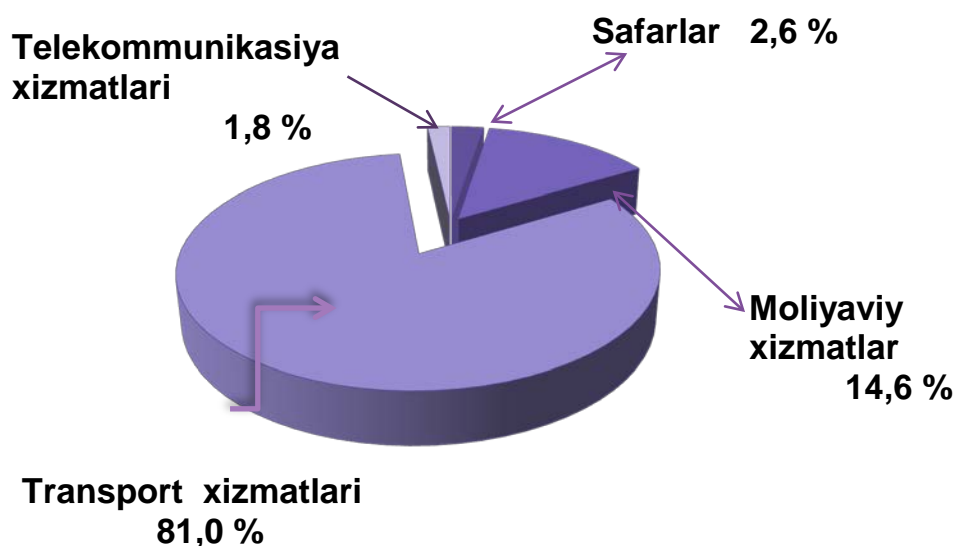
**FARG'ONA VILOYATINING AYRIM DAVLATLAR BILAN
EKSPORT TARKIBI**
(2020 - yil yanvar-oktabr, mln.AQSH dollari)

XSST tarkibi	Qirg'iz Respublikasi		Rossiya Federatsiyasi		XXR		Turkiya	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Jami eksport	96,5	99,9	111,2	124,1	88,3	56,7	50,0	31,3
shu jumladan:	83,8	65,1	51,5	68,2	1,3	0,2	14,1	0,05
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	-	0,01	-	-	-	0,03	-	-
Ichimliklar va tamaki	5,6	17,6	4,7	4,4	2,6	4,6	0,07	1,8
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1,6	0,4	2,6	0,1	-	-	-	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	-	-	-	-	-	-	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,1	3,0	0,02	0,05	-	-	-	0,04
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	2,4	7,5	41,4	36,9	84,3	51,8	35,8	29,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	0,03	0,1	0,3	0,4	-	-	-	-
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	1,8	6,0	5,8	12,1	-	-	-	-
Turli xil tayyor va boshqa buyumlar	96,5	99,9	111,2	124,1	88,3	56,7	50,0	31,3
Xizmatlar	0,1	0,08	4,9	1,8	-	-	-	0,05



XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2020 –yil yanvar-oktabr , ulushi, %da)

Xizmatlar eksporti hajmi 7,3 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,7 % ini tashkil etib, 2019-yilning mos davriga nisbatan 9,8 % ga kamayganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (81,0 %) va moliyaviy (14,6 %) xizmatlari hissasiga to'g'ri kelgan. Shu bilan birga telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (1,8 %), safarlar bilan bog'liq xizmatlar (2,6 %) ni tashkil etgan.



MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 157,2 mln. dollar qiymatli 175,3 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2019-yilning mos davriga nisbatan 25,6 mln. AQSh dollarida pastlashish kuzatilib, 14,0 % ga kamaydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 24,8 mln. AQSh dollariga teng 51,6 ming tonna sabzavot,

shuningdek 94,5 mln. AQSh dollari qiymatidagi 83,3 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 35,6 % ni tashkil etdi.



Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya Federatsiyasi (45,6 %), Qirg'iz Respublikasi (38,3 %), va Qozog'iston (13,3 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.



MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI
(yanvar-oktabr)

Davlatlar	2019-yil			2020-yil		
	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da

Davlatlar	2019-yil			2020-yil		
	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da
Rossiya Federatsiyasi	78,1	50,9	27,9	86,2	67,5	42,9
Qirg'iz Respublikasi	46,3	83,7	45,8	48,8	65,1	41,4
Qozog'iston	69,3	39,2	21,5	33,5	19,7	12,5
Afg'oniston	1,2	1,0	0,5	0,7	0,3	0,2
Belarus	0,4	0,2	0,1	0,4	0,3	0,2
XXR	0,3	1,3	0,7	0,07	0,2	0,1
Pokiston	0,8	0,6	0,3	0,07	0,06	0,0
Tojikiston	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1
Ukraina	7,6	3,2	1,8	3,6	1,8	1,1
Turkiya	0,9	0,7	0,0	0,04	0,05	0,0
Koreya Respublikasi	0,5	0,6	0,3	0,4	0,9	0,6
Litva	0,06	0,03	0,0	0,3	0,1	0,1
Germaniya	0,2	0,1	0,1	0,4	0,2	0,1
BAA	0,05	0,1	0,1	0,07	0,2	0,1
Turkmaniston	0,4	0,06	0,0	0,04	0,03	0,0
Cehiya	0,04	0,01	0,0	-	-	-
Bo'shqalar	1,0	0,5	0,3	0,8	0,7	0,4

*-qiymat ifodasidan



TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (74,8 %), paxta gazlamalari (10,1 %) hamda tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (6,5 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 188 turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 50 ta davlatiga eksport qilindi.

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining kamayishi bevosita paxta xomashyosi o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 201,1 mln. AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 45,5 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 10,7 % ga kamaydi.



TO'QIMA CHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln. AQSH dollari)

Tovar nomi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Paxtadan yigirilgan ip	203,2	190,8	150,5
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	3,9	4,9	13,0
Gilamlar	0,05	0,04	0,04
Naqshli mato	1,7	3,2	4,9
Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	2,9	2,8	3,2

Paxtadan gazlamalar	18,3	15,7	20,4
Ipak va ipak mahsulotlari	2,6	4,8	4,6
Paxta mahsulotlari	2,1	2,2	3,4
Boshqalar	0,6	0,6	0,7

Viloyatning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag'batlantirish borasidagi amaliy ishlari najjasida, mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati oshib bormoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (54,9 mln. AQSh dollari, ulushi 27,2 %), Rossiya Federatsiyasi (46,8 mln. AQSh dollari, uluhi 23,3 %) va Turkiya (29,4 mln. AQSh dollari, ulushi 14,6 %) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.



DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-oktabr, mln AQSH dollari)

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	93,5	86,1	54,9
Rossiya Federatsiyasi	55,9	45,0	46,8
Turkiya	25,4	35,8	29,4
Polsha	13,2	11,8	18,9
Misr	-	0,2	1,1
Bangladesh	15,3	9,3	8,1
Singapur	-	-	5,5
Qirg'iz Respublikasi	1,7	1,4	4,9
Koreya Respublikasi	4,6	3,8	3,8

Ukraina	2,2	3,0	2,7
Belarus Respublikasi	2,6	1,4	1,9
Cehiya	1,5	1,1	1,6
Marokesh	1,2	2,5	1,7
Portugaliya	1,5	1,5	1,4
Belgiya	1,5	1,6	1,4
Hindiston	-	0,2	1,2
Qozog'iston Respublikasi	0,8	1,1	1,2
Germaniya	1,4	0,6	1,2
Latviya	0,7	1,0	0,8

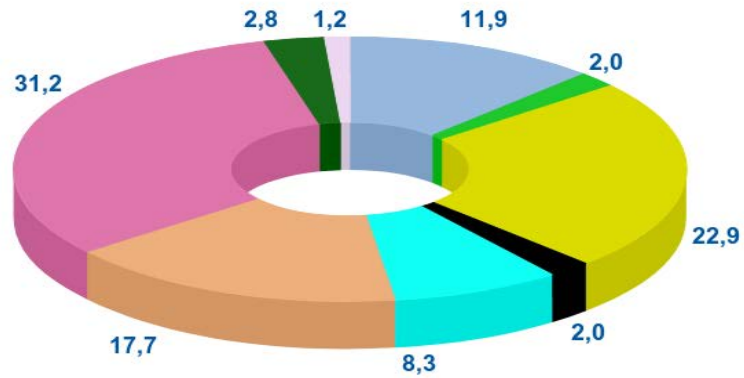
FARG'ONA VILOYATINING IMPORTI **(2020-yil yanvar-oktabr)**

2020-yil yanvar-oktabr oylarida import hajmi 700,5 mln. AQSh dollarini va 2019-yilning mos davriga nisbatan 103,8 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashina va asbob uskunalar (31,2 %), mineral yoqilg'ı, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (22,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari (11,9 %) hamda kimyoviy vositalar (8,3 %) hisobiga to'g'ri keldi.



XSST BO' LIMİ BO'YICHA IMPORT TARKIBI **(2020-yil, yanvar-oktabr, ulushi, % da)**



- Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar - 11,9%
- Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari - 2,0%
- Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar - 2,0%
- Sanoat tovarlari - 17,7%
- Turli xil tayyor buyumlar - 2,8%
- Mineral yoqilq'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar - 22,9%
- Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar - 8,3%
- Mashinalar va transport asbob uskunalari - 31,2%
- Xizmatlar - 1,2%

FARG'ONA VILOYATINING IMPORTI OYLIK DINAMIKASI (mln. AQSH dollari)



Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020-yilning yanvar-oktabr import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 25,5 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 692,1 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 8,3 mln. AQSh dollariga yetdi.



**MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2020- yil yanvar-oktabr)**

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari			MDH davlatlari			Boshqa davlatlari		
	Jami	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da	Jami	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, %da
Jami import	700,5	103,8	100	354,0	133,9	100	346,5	84,3	100
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	83,2	147,6	11,9	66,2	164,0	18,7	17,0	106,1	4,9
Ichimliklar va tamaki	0,04	66,0	0,0	0,03	57,7	0,0	0,004	19 p	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg' idan tashqari	14,3	68,9	2,0	12,8	66,8	3,6	1,5	94,2	0,4
Mineral yoqilg' i, yog' lash moylari va shunga o' xshash materiallar	160,6	271,4	22,9	160,1	272,3	45,2	555,8	142,0	0,2
Hayvon va o' simliklar moylari (yog' lari), yog' lar va mumlar	14,4	199,5	2,0	14,3	199,6	4,1	14,9	126,3	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o' xshash mahsulotlar	57,9	99,2	8,3	17,0	94,9	4,8	40,9	101,1	11,8
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	124,2	71,8	17,7	74,4	67,4	21,0	49,7	79,5	14,4
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	218,2	80,3	31,2	7,4	93,1	2,1	210,9	79,9	60,9
Turli xil tayyor buyumlar	19,3	96,2	2,8	1,8	92,9	0,5	17,5	96,5	5,1
Xizmatlar	8,4	98,2	1,2	8,4	1,2	0,0	8,4	107,3	2,4

Importning eng katta ulushi, jumladan, mineral yoqilg'i yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (45,2 %), sanoat mahsulotlari (21,0 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (18,7 %) MDH mamlakatlariga to'g'ri keladi, boshqa xorijiy mamlakatlarga esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (60,9 %) va kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,8 %), hissasiga to'g'ri keladi.



IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar- oktabr, ulushi, % da)

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2018-yilning mos davriga nisbatan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar 5,7 % dan 11,9 % ga ko'paydi, mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar 33,9 % dan 22,9 % ga kamaydi.

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	5,7	8,3	11,9
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,01	0,01
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3,5	3,1	2,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	33,9	8,8	22,9
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,6	1,1	2,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	5,7	8,6	8,3
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	22,8	25,6	17,7
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	24,5	40,2	31,2
Turli xil tayyor buyumlar	2,4	3,0	2,8
Xizmatlar	0,8	1,3	1,2


**XSST BO'LIMI BO'YUCHA MAHSULOTLARI
IMPORTI TARKIBI
(2020 yil yanvar-oktabr)**

XSST bo`limi nomi	Mln. AQSh dollari	2019-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	13,5	3,2 m
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	52,0	160,5
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	1,7	30,2
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	6,1	109,2
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,03	66,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari		
Probka va yog`och taxtalar	7,8	108,8
Tabiiy kauchuk	1,6	127,4
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o`xshash materiallar	152,8	2,8 m
Ko`mir ,koks va briketlar	7,8	139,7
Hayvon va o`simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar		
O`simlik moylari va yog`lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	14,3	199,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	11,2	109,8
Birlamchi shakildagi plastmassalar	9,3	72,4
Boshqa joylarda tasniflanmagan Kimyoviy materiallar	7,8	86,0
O`g`itlar	6,8	149,9
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
Ruda bo`lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	31,8	65,4
Chuyan va po`lat	30,9	56,3
Metaldan tayyorlangan buyumlar	13,4	105,7
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar(mebeldan tashqari)	12,9	58,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	20,7	66,5

Elektr mashinalari, apparatlar, asboblari va ularning ehtiyot qismlari	4,5	141,7
Aniq sohaslar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	101,7	74,9
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob uskunalar	67,7	115,4
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	0,9	3,6 m
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalar	10,3	95,4
Har xil tayyor buyumlar	2,8	74,6



MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLAR DINAMIKASI
(2020 –yil yanvar-oktabr, mln AQSH dollari, ulushi, % da)



Hisobot davri yakunlariga ko`ra, import bo`yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida (31,9 %) ulushi bilani Qozog`iston Respublikasini (21,2 %) hamda Rossiya Federatsiyasini (19,4 %) ortda qoldirgan holda, birinchi o`rinni egalladi.



TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-oktabr)

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	242,7	223,2	139,4	92,0	1	1



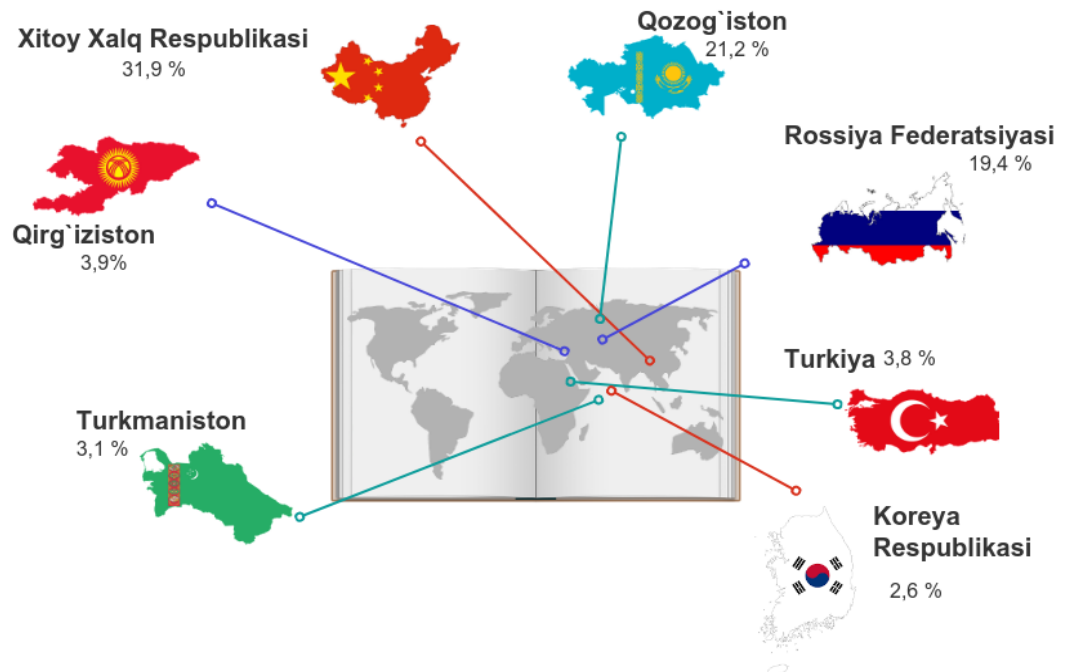
Qozog`iston	88,7	148,5	59,8	167,6	3	2
Rossiya Federatsiyasi	109,1	135,7	57,3	124,4	2	3
Qirg'iz Respublikasi	33,7	27,1	101,9	80,4	5	4
Turkiya	35,4	26,5	2,0 m	74,7	4	5
Turkmaniston	5,9	21,9	69,1	3,6 m	11	6
Respublika Koreya	21,6	18,1	110,7	84,0	6	7
Germaniya	20,9	15,9	115,4	76,2	7	8
Tojikiston	20,7	15,1	2,4 m	72,5	8	9
Niderlandiya	2,0	1,4	58,2	6,9 m	17	10
Hindiston	2,8	5,5	23,9	190,6	13	11
Italiya	3,6	5,4	67,6	148,8	12	12
Litva	9,1	5,2	2,2 m	56,5	10	13
Yaponiya	15,8	4,3	2,6 m	27,2,	9	14
Avstriya	2,6	2,9	40, 0 m	109,9	14	15
Shveysariya	1,1	2,9	6,3 m	2,6 m	19	16
AQSH	2,5	2,8	43,1	114,3	15	17
Ekvador	1,4	2,3	3,7 m	165,1	18	18
Belarus	2,3	2,2	105,0	96,0	16	19
Ispaniya	0,8	2,2	45,2	2,7 m	20	20

2019-yil bilan taqqoslaganda import bo`yicha eng yuqori beshtalikda o`zgarish kuzatilmadi.

**VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ILUSHI
(2020-yil yanvar-oktabr)**

2020-yil yanvar-oktabr oylari yakuni bo`yicha Fargona viloyati tomonidan 64 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Qirg'iziston, Respublika Koreya va Tukmaniston) jami importning 85,1 % ini tashkil qiladi, bu 601,1 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.



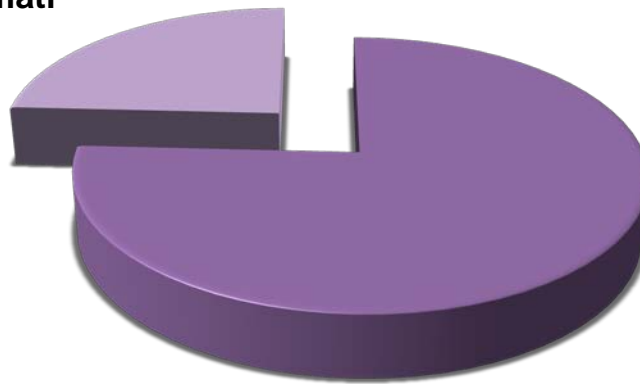
Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy, Qozog'iston, Koreya, Rossiya, tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.



XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2020-yanvar-oktabr, ulushi, % da)

2020-yil yanvar-oktabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 8,4 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 1,2 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 1,3 % ga kamaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi savdo va texnik muhandislik xizmati (23,8 %) va boshqa xizmatlaridan (76,2 %) iborat bo'ldi.

**Savdo va texnik
muhandislik xizmati**
23,8 %



Boshqa xizmatlar
76,2 %



QURILISH MATERIALLARI IMPORTI

2020-yil yanvar-oktabr oylari yakuni bilan 65,3 mln. AQSh dollari miqdorida qurilish materiallari importi amalga oshirilgan bo`lib, umumiy import hajmining 9,3 % ini tashkil qildi.

Import qilingan qurilish materiallari tarkibida yog`och va yog`och mahsulotlari (31,5 %), shisha va shisha buyumlar (8,1 %), sement (34,9 %), hamda asbest (3,0 %) asosiy ulushni egallagan.

2020-yil yanvar-oktabr yakunlariga ko`ra, 2019-yil yanvar-oktabr oylariga nisbatan pasayish (32,9 %) qayd etildi.



Qurilish materiallari importi, asosan yurtimizda olib borilayotgan bunyodkorlik, keng ko'lamdagi qurilish-rekonstruksiya ishlarini amalga oshirilishiga qaratilmoqda.



QURILISH MATERIALLARI IMPORTI DINAMIKASI
(yanvar-oktabr, mln. AQSH dollari)

Qurilish materiallari	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Yog`och va yog`och mahsulotlari	24,9	29,3	20,0
Shisha va shisha buyumlar	5,3	4,9	5,3
Sement	30,8	38,2	22,8
Asbest	10,2	5,5	2,0



Shu o`rinda ta`kidlash lozimki, davlatimiz tomonidan qurilish mahsulotlari importi o`rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarish hamda ichki bozorni sifatli va arzon qurilish materiallari bilan ta`minlash bo`yicha bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo`limi.
Tel.:(73)-249-87-18**